TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2026 m. vasario 12 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė – Teismų bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose – Pagrindų sprendimas 2002/584/TVR – Europos arešto orderis, išduotas siekiant vykdyti baudžiamąjį persekiojimą – Europos arešto orderio vykdymas – 4 straipsnio 7 punkto a papunktis – Neprivalomo nevykdymo pagrindai – Visos nusikalstamos veikos arba jų dalis, įvykdytos vykdančiosios valstybės narės teritorijoje – Nebaudžiamumo rizika“

Byloje C-712/25 PPU (*Rastoshev*) [i]

dėl *Apelativen sad – Sofia* (Sofijos apeliacinis teismas, Bulgarija) 2025 m. lapkričio 11 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2025 m. lapkričio 11 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą baudžiamojoje byloje, iškeltoje

XM,

dalyvaujant

Sofiyska apelativna prokuratura,

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas I. Jarukaitis, teisėjai M. Condinanzi (pranešėjas), N. Jääskinen, R. Frendo ir A. Kornezov,

generalinis advokatas M. Campos Sánchez-Bordona,

posėdžio sekretorė R. Stefanova-Kamisheva, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2026 m. sausio 13 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– XM, atstovaujamo *advokati* N. H. Baydakov ir P. K. Penevilova,

– Prancūzijos vyriausybės, atstovaujamos B. Dourthe ir M. Guiresse,

– Europos Komisijos, atstovaujamos H. Leupold, J. Vondung ir I. Zaloguin,

* Proceso kalba: bulgarų.

[i] Šios bylos pavadinimas išgalvotas. Jis neatitinka jokios bylos šalies tikrojo vardo, pavardės ar pavadinimo

susipažinęs su 2026 m. vasario 2 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimo 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos (OL L 190, 2002, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 6 t., p. 34), iš dalies pakeisto 2009 m. vasario 26 d. Tarybos pamatiniu sprendimu 2009/299/TVR (OL L 81, 2009, p. 24) (toliau – Pagrindų sprendimas 2002/584), 4 straipsnio 7 punkto a papunkčio išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas vykstant procedūrai dėl Europos arešto orderio, kurį Prancūzijos teisminės institucijos išdavė dėl Bulgarijos piliečio XM, vykdymo Bulgarijoje ir dėl šio asmens perdavimo, siekiant vykdyti jo baudžiamąjį persekiojimą.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

3 Pagrindų sprendimo 2002/584 6 konstatuojamojoje dalyje nustatyta:

„Šiame pagrindų sprendime numatytas Europos arešto orderis baudžiamosios teisės srityje yra pirmoji konkreti priemonė, įgyvendinanti abipusio pripažinimo principą, kurį Europos Vadovų Taryba pavadino teisminio bendradarbiavimo „kertiniu akmeniu“.

4 Šio pagrindų sprendimo 1 straipsnyje „Europos arešto orderio apibrėžimas ir įpareigojimas jį vykdyti“ numatyta:

„1. Europos arešto orderis yra teisminis sprendimas, kurį išduoda [priima] valstybė narė, kad kita valstybė narė areštuotų [suimtų] ir perduotų prašomą perduoti asmenį, siekiant patraukti baudžiamojon atsakomybėn arba vykdyti laisvės atėmimo bausmę [siekiant vykdyti baudžiamąjį persekiojimą arba laisvės atėmimo bausmę], arba sprendimą dėl įkalinimo.

2. Valstybės narės vykdo Europos arešto orderį, remdamosi tarpusavio pripažinimo principu ir vadovaudamosi šio pagrindų sprendimo nuostatomis.

<…>“

5 Šio pagrindų sprendimo 3 straipsnyje „Europos arešto orderio privalomo nevykdymo pagrindai“ nustatyta:

„Vykdančiosios valstybės narės teisminė institucija (toliau – vykdančioji teisminė institucija) atsisako vykdyti Europos arešto orderį šiais atvejais:

<…>“

6 Šio pagrindų sprendimo 2002/584 4 straipsnis „Europos arešto orderio neprivalomo nevykdymo pagrindai“ suformuluotas taip:

„Vykdančioji teisminė institucija gali atsisakyti vykdyti Europos arešto orderį:

<…>

7) kai Europos arešto orderis yra susijęs su nusikalstamomis veikomis, kurios:
   a) pagal vykdančiosios valstybės narės teisę laikomos įvykdytomis visai ar iš dalies vykdančiosios valstybės narės teritorijoje arba tokiai teritorijai prilyginamoje vietovėje;

   <…>“

Bulgarijos teisė

7 Pagrindų sprendimas 2002/584 į Bulgarijos teisę perkeltas pagrindinėje byloje taikomos redakcijos *Zakon za ekstraditsiata i evropeiskata zapoved za arest* (Įstatymas dėl ekstradicijos ir Europos arešto orderio, DV, Nr. 46, 2005 m. birželio 3 d.; toliau – ZEEZA).

8 ZEEZA 40 straipsnio „Europos arešto orderio nevykdymo pagrindai“ 1 dalies 5 punkte numatyta:

„1. Apygardos teismas gali atsisakyti vykdyti Europos arešto orderį, jeigu:

<…>

5) visa nusikalstama veika ar jos dalis padaryta Bulgarijos Respublikos teritorijoje. <…>“

9 ZEEZA 44 straipsnio 7 ir 12 dalyse nustatyta:

„7. Teismas nedelsdamas priima sprendimą dėl prašomo perduoti asmens perdavimo arba atsisakymo vykdyti Europos arešto orderį. Visais atvejais, kai teismas sutinka vykdyti Europos arešto orderį, prašomas perduoti asmuo laikomas suimtas, kol bus faktiškai perduotas išduodančiajai valstybei.

<…>

12. Apygardos teismo sprendimą galima apskųsti kompetentingam apeliaciniam teismui, kurio sprendimas yra galutinis.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

10 2025 m. rugsėjo 18 d. *tribunal judiciaire de Marseille* (Marselio pirmosios instancijos teismas, Prancūzija) pirmininko pavaduotojas, atsakingas už tyrimą, išdavė Europos arešto orderį dėl XM, kad būtų pradėtas baudžiamasis persekiojimas ir jis būtų perduotas dėl šešių galimai padarytų nusikalstamų veikų: sukčiavimo veikiant organizuotoje grupėje, aktyviosios korupcijos siūlant naudos sporto renginio, dėl kurio vyksta lažybos, dalyviui, siekiant pakeisti įprastą ir sąžiningą renginio eigą, disponavimo nusikalstamu būdu įgytu turtu veikiant organizuotoje grupėje, pinigų plovimo sunkinančiomis aplinkybėmis, t. y. pagalbos siekiant melagingai pagrįsti nusikalstamą veiką padariusio asmens turto ar pajamų kilmę veikiant organizuotoje grupėje, taip pat pinigų

plovimo sunkinančiomis aplinkybėmis, t. y. bendradarbiavimo investuojant, slepiant ar legalizuojant nusikalstamu būdu gautas pajamas veikiant organizuotoje grupėje, ir galiausiai dalyvavimo nusikalstamame susivienijime siekiant pasirengti nusikalstamoms veikoms.

11 Šios nusikalstamos veikos buvo padarytos nuo 2018 m. iki 2024 m. kelių valstybių, įskaitant Prancūzijos Respubliką ir Bulgarijos Respubliką, teritorijoje taikant sistemą, kuria siekta sudaryti susitarimus dėl teniso varžybų baigties.

12 2025 m. spalio 20 d. sprendimu *Sofiyski gradski sad* (Sofijos miesto teismas, Bulgarija), kaip pirmoji instancija, nurodė vykdyti šį Europos arešto orderį ir skyrė XM suėmimą, kol jis bus faktiškai perduotas Prancūzijos valdžios institucijoms.

13 XM apskundė šį sprendimą *Apelativen sad – Sofia* (Sofijos apeliacinis teismas, Bulgarija), kuris yra prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, teigdamas, kad turi būti atsisakyta vykdyti šį Europos arešto orderį, motyvuojant tuo, kad nurodytos nusikalstamos veikos iš dalies buvo padarytos Bulgarijos teritorijoje. Taigi XM turėtų būti persekiojamas pagal Bulgarijos baudžiamąjį kodeksą, kuris taikomas visoms nacionalinėje teritorijoje padarytoms nusikalstamoms veikoms ir Bulgarijos piliečių užsienyje padarytoms nusikalstamoms veikoms.

14 Šis skundas neturi stabdomojo poveikio XM suėmimui, jo laisvė tebėra atimta. Be to, iš Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagos matyti, kad prašymo priimti prejudicinį sprendimą pateikimo dieną Bulgarijos teisminės institucijos dar nebuvo pradėjusios XM baudžiamojo persekiojimo už šias nusikalstamas veikas.

15 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad Bulgarijoje iš esmės yra dvi skirtingos jurisprudencijos kryptys dėl klausimo, ar vien tai, kad visa nusikalstama veika, dėl kurios išduotas Europos arešto orderis, ar jos dalis buvo padaryta Bulgarijos Respublikos teritorijoje, savaime yra pagrindas atsisakyti vykdyti šį Europos arešto orderį.

16 Pagal pirmąją jurisprudencijos kryptį tokia aplinkybė savaime negali pateisinti atsisakymo vykdyti. Taigi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turėtų atlikti bendrą vertinimą, atsižvelgdamas, be kita ko, į nagrinėjamos nusikalstamos veikos tarpvalstybinį pobūdį, į tai, kad vykdančiojoje valstybėje narėje nevykdomas baudžiamasis persekiojimas, vietą, kurioje atitinkama nusikalstama veika buvo užbaigta ir kur nukentėjusieji patyrė žalą, taip pat į tikslą užtikrinti veiksmingą baudžiamąjį tyrimą ir išvengti nebaudžiamumo rizikos.

17 Vis dėlto pagal antrąją jurisprudencijos kryptį tai, kad visa nusikalstama veika, dėl kurios išduotas Europos arešto orderis, ar jos dalis buvo padaryta Bulgarijos Respublikos teritorijoje, turi būti laikoma pakankamu atsisakymo vykdyti pagrindu, nes Bulgarijos baudžiamasis kodeksas taikomas bet kokiai nusikalstamai veikai, padarytai šios valstybės narės teritorijoje, ir nenumatyta jokios išimties, net jei esama Bulgarijos Respublikos ratifikuotų tarptautinės teisės aktų ar sutarčių.

18 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad šių nacionalinės jurisprudencijos, susijusios su nuostatų, kuriomis perkeliamas Pagrindų sprendimas 2002/584, išaiškinimu, skirtumų negalima pašalinti *Varhoven kasatsionen sad* (Aukščiausiasis Kasacinis Teismas, Bulgarija) sprendimu, nes pagal ZEEZA 44 straipsnio 12 dalį apeliacinių teismų sprendimai šioje srityje yra galutiniai.

19 Taigi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad Teisingumo Teismo prejudicinis sprendimas leis ištaisyti nurodytus jurisprudencijos skirtumus, darančius tiesioginį poveikį veiksmingam ir teisingam Sąjungos teisės taikymui.

20 Šiomis aplinkybėmis *Apelativen sad – Sofia* (Sofijos apeliacinis teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokį prejudicinį klausimą:

„Ar vykdančiosios valstybės jurisprudencija, pagal kurią aplinkybė, kad visa nusikalstama veika, dėl kurios išduotas Europos arešto orderis, arba jos dalis buvo padaryta Bulgarijos Respublikos, kaip vykdančiosios valstybės, teritorijoje, atsižvelgiant į Bulgarijos Respublikos teritorinę jurisdikciją vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už šią nusikalstamą veiką, yra pakankamas ir savarankiškas pagrindas atsisakyti vykdyti išduotą Europos arešto orderį, suderinama su [Pagrindų sprendimo 2002/584] 4 straipsnio 7 dalies a punkto nuostatomis?“

Dėl prašymo taikyti prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą

21 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas paprašė taikyti prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą, numatytą Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 23a straipsnyje ir Teisingumo Teismo procedūros reglamento 107 straipsnyje.

22 Iš šių nuostatų matyti, kad šios procedūros taikymas siejamas su dviem kumuliacinėmis sąlygomis. Pirma, prašyme priimti prejudicinį sprendimą turi būti keliami aiškinimo klausimai, susiję su laisvės, saugumo ir teisingumo erdve, kuri reglamentuojama SESV trečiosios dalies V antraštinėje dalyje. Antra, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nurodytos pagrindinės bylos aplinkybės turi patvirtinti skubos situaciją.

23 Dėl pirmosios sąlygos pažymėtina, kad šis prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas, be kita ko, dėl Pagrindų sprendimo 2002/584, patenkančio į SESV trečiosios dalies V antraštinės dalies, susijusios su laisvės, saugumo ir teisingumo erdve, nuostatų taikymo sritį, išaiškinimo. Taigi šis prašymas gali būti nagrinėjamas pagal prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą.

24 Kalbant apie antrąją sąlygą, pažymėtina, kad ji tenkinama, kai asmens, kurio situacija nagrinėjama pagrindinėje byloje, laisvė tuo metu atimta ir tolesnis jo laikymas suimto priklauso nuo pagrindinės bylos baigties; atitinkamo asmens padėtį reikia vertinti tuo momentu, kai nagrinėjamas prašymas taikyti prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą (2025 m. rugsėjo 4 d. Sprendimo *Adrar*, C-313/25 PPU, EU:C:2025:647, 34 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

25 Nagrinėjamu atveju, pirma, iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad 2025 m. spalio 20 d. sprendimu, kuriuo leidžiama vykdyti Prancūzijos valdžios institucijų išduotą Europos arešto orderį, *Sofiyski gradski sad* (Sofijos miesto teismas) skyrė XM suėmimą, kad jis būtų perduotas Prancūzijos valdžios institucijoms. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodė, kad dėl šio sprendimo pateiktas apeliacinis skundas neturi stabdomojo poveikio, todėl sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo dieną XM laisvė buvo atimta.

26 Antra, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimu siekiama išsiaiškinti, ar Pagrindų sprendimo 2002/584 4 straipsnio 7 punkto a papunktis turi būti aiškinamas taip, kad, esant tokiai situacijai, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, jis privalo atsisakyti vykdyti šį Europos arešto orderį vien dėl to, kad visa nusikalstama veika ar jos dalis buvo padaryta vykdančiosios valstybės narės teritorijoje. Taigi tolesnis XM laikymas suimto priklauso nuo pagrindinės bylos baigties.

27 Šiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismo ketvirtoji kolegija, atsižvelgusi į teisėjo pranešėjo siūlymą ir susipažinusi su generalinio advokato nuomone, 2025 m. lapkričio 24 d. nusprendė tenkinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo prašymą nagrinėti jį pagal sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą.

Dėl prejudicinio klausimo

28 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Pagrindų sprendimo 2002/584 4 straipsnio 7 punkto a papunktis turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį draudžiama valstybės narės jurisprudencija, pagal kurią to, kad visa nusikalstama veika, dėl kurios išduotas Europos arešto orderis siekiant vykdyti baudžiamąjį persekiojimą, ar jos dalis buvo padaryta vykdančiosios valstybės narės teritorijoje, pakanka norint atsisakyti vykdyti šį orderį.

29 Pirmiausia primintina, kad pagal šią nuostatą vykdančioji teisminė institucija gali atsisakyti vykdyti Europos arešto orderį, jeigu šis orderis išduotas dėl nusikalstamų veikų, kurios pagal vykdančiosios valstybės narės teisę laikomos visiškai ar iš dalies įvykdytomis vykdančiosios valstybės narės teritorijoje arba tokiai teritorijai prilyginamoje vietovėje.

30 Šiomis aplinkybėmis taip pat primintina, kad, Pagrindų sprendime 2002/584 nustačius naują supaprastintą ir veiksmingą nuteistų ar įtariamų pažeidus baudžiamąjį įstatymą asmenų perdavimo sistemą, siekiama palengvinti ir paspartinti teismų bendradarbiavimą, ir taip norima prisidėti prie Sąjungos siekio tapti laisvės, saugumo ir teisingumo erdve, remiantis tarp valstybių narių turinčiu egzistuoti dideliu tarpusavio pasitikėjimu (2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *GN (Vaiko interesais grindžiamas atsisakymo pagrindas)*, C-261/22, EU:C:2023:1017, 35 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

31 Pagrindų sprendimo 2002/584 reglamentuojamoje srityje tarpusavio pripažinimo principas, kuris, kaip pirmiausia matyti iš jo 6 konstatuojamosios dalies, yra teismų bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose „kertinis akmuo“, išreikštas šio pagrindų sprendimo 1 straipsnio 2 dalyje, kurioje įtvirtinta taisyklė, jog valstybės narės vykdo Europos arešto orderį, remdamosi tarpusavio pripažinimo principu ir vadovaudamosi šio pagrindų sprendimo nuostatomis. (žr., be kita ko, 2021 m. balandžio 29 d. Sprendimo *X (Europos arešto orderis – Ne bis in idem)*, C-665/20 PPU, EU:C:2021:339, 38 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją ir 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *GN (Vaiko interesais grindžiamas atsisakymo pagrindas)*, C-261/22, EU:C:2023:1017, 36 punktą).

32 Vadinasi, vykdančiosios teisminės institucijos gali atsisakyti vykdyti Europos arešto orderį tik remdamosi Pagrindų sprendime 2002/584, kaip jį yra išaiškinęs Teisingumo Teismas, nustatytais pagrindais. Be to, Europos arešto orderio vykdymas yra principas, o atsisakymas jį vykdyti – jo išimtis, kurią reikia aiškinti siaurai (2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *GN (Vaiko interesais grindžiamas atsisakymo pagrindas)*, C-261/22, EU:C:2023:1017, 37 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

33 Pagrindų sprendimo 2002/584 3 straipsnyje aiškiai nurodyti Europos arešto orderio privalomo nevykdymo pagrindai, o 4 ir 4a straipsniuose – jo neprivalomo nevykdymo pagrindai (2021 m. balandžio 29 d. Sprendimo *X (Europos arešto orderis – Ne bis in idem)*, C-665/20 PPU, EU:C:2021:339, 40 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

34 Dėl Pagrindų sprendimo 2002/584 4 straipsnyje išvardytų neprivalomo nevykdymo pagrindų Teisingumo Teismo jurisprudencijoje nurodyta, kad perkeldamos šį pagrindų sprendimą į nacionalinę teisę valstybės narės turi diskreciją. Taigi jos gali perkelti šiuos pagrindus į savo vidaus teisę arba jų neperkelti. Jos taip pat gali pasirinkti apriboti situacijas, kai vykdančioji teisminė institucija gali atsisakyti vykdyti Europos arešto orderį, ir taip palengvinti prašomų perduoti asmenų perdavimą remiantis šio pagrindų sprendimo 1 straipsnio 2 dalyje įtvirtintu tarpusavio pripažinimo principu (2021 m. balandžio 29 d. Sprendimo *X (Europos arešto orderis – Ne bis in idem)*, C-665/20 PPU, EU:C:2021:339, 41 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

35 Be to, pažymėtina, kad pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 4 straipsnį vykdančioji teisminė institucija „gali atsisakyti“ vykdyti Europos arešto orderį dėl šio straipsnio 1–7 punktuose nurodytų priežasčių, tarp kurių, be kita ko, yra situacija, kai šis orderis susijęs su nusikalstamomis veikomis, kurios pagal vykdančiosios valstybės narės teisę laikomos visiškai ar iš dalies įvykdytomis vykdančiosios valstybės narės teritorijoje arba tokiai teritorijai prilyginamoje vietovėje.

36 Taigi iš pagrindų sprendimo 2002/584 4 straipsnio formuluotės, visų pirma iš veiksmažodžio „gali“, vartojamo kartu su žodžiu „atsisakyti“, kalbant apie vykdančiąją teisminę instituciją, matyti, kad ši institucija pati turi turėti diskreciją, kai sprendžia, ar reikia atsisakyti vykdyti Europos arešto orderį dėl šiame 4 straipsnyje nurodytų priežasčių (2021 m. balandžio 29 d. Sprendimo *X (Europos arešto orderis – Ne bis in idem)*, C-665/20 PPU, EU:C:2021:339, 43 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

37 Darytina išvada, kad nusprendusios perkelti į nacionalinę teisę vieną ar kelis Pagrindų sprendimo 2002/584 4 straipsnyje numatytus neprivalomo nevykdymo pagrindus valstybės narės negali numatyti, kad teisminės institucijos privalo atsisakyti vykdyti bet kokį Europos arešto orderį, formaliai patenkantį į minėtų pagrindų taikymo sritį, ir negali atsižvelgti į kiekvienam konkrečiam atvejui būdingas aplinkybes (2021 m. balandžio 29 d. Sprendimo *X (Europos arešto orderis – Ne bis in idem)*, C-665/20 PPU, EU:C:2021:339, 44 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

38 Tokį Pagrindų sprendimo 2002/584 4 straipsnio aiškinimą patvirtina šio straipsnio kontekstas.

39 Pirma, pagal šio sprendimo 32 punkte nurodytą jurisprudenciją Europos arešto orderio nevykdymo pagrindai turi būti aiškinami siaurai. Dėl nacionalinės teisės nuostatos ar jurisprudencijos, pagal kurias vykdančiajai teisminei institucijai užkertamas kelias pasinaudoti Pagrindų sprendimo 2002/584 4 straipsnyje jai suteikta galimybe, atsižvelgiant į kiekvieno atvejo aplinkybes, įvertinti, ar įvykdytos atsisakymo perduoti sąlygos, ši galimybė taptų realia pareiga atsisakyti perduoti, taigi išimtis – atsisakymas perduoti – būtų paversta principine taisykle (šiuo klausimu žr. 2021 m. balandžio 29 d. Sprendimo *X (Europos arešto orderis – Ne bis in idem)*, C-665/20 PPU, EU:C:2021:339, 46 ir 47 punktus).

40 Antra, Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad palyginus Pagrindų sprendimo 2002/584 4 straipsnio, kuriame numatyta, kad vykdančioji teisminė institucija „gali atsisakyti vykdyti“, formuluotę su šio pagrindų sprendimo 3 straipsnio, pagal kurį, kaip matyti iš jo

pavadinimo, įtvirtinti „privalomo nevykdymo“ pagrindai, kuriais remdamasi vykdančioji teisminė institucija „atsisako“ vykdyti Europos arešto orderį, formuluote matyti, kad pagal šio pagrindų sprendimo 3 straipsnį ši institucija neturi jokios diskrecijos (šiuo klausimu žr. 2021 m. balandžio 29 d. Sprendimo *X (Europos arešto orderis – Ne bis in idem)*, C-665/20 PPU, EU:C:2021:339, 48 punktą).

41 Toks šio 4 straipsnio aiškinimas taip pat atitinka Pagrindų sprendimo 2002/584 4 straipsnio 7 punkto a papunkčio tikslą, į kurį vykdančioji teisminė institucija turi atsižvelgti atlikdama vertinimą (šiuo klausimu žr. 2025 m. rugsėjo 4 d. Sprendimo *C. J. (Bausmės vykdymas išdavus EAO)*, C-305/22, EU:C:2025:665, 44 punktą) ir kuris apskritai atitinka šiuo pagrindų sprendimu siekiamus tikslus.

42 Iš tiesų pripažindamas, kad valstybės narės gali vykdyti jų teritorijoje nusikalstamas veikas padariusių asmenų baudžiamąjį persekiojimą, Sąjungos teisės aktų leidėjas, numatydamas, kad šis atsisakymo vykdyti pagrindas yra neprivalomas, ketino sudaryti galimybę, kad asmuo, dėl kurio išduotas Europos arešto orderis siekiant vykdyti baudžiamąjį persekiojimą, kurį gali vykdyti ir išduodančioji, ir vykdančioji teisminė institucija, galėtų būti persekiojamas teisminės institucijos, kurios padėtis yra tinkamiausia tinkamai vykdyti baudžiamąjį teisingumą.

43 Tam, kad pasiektų tokį tikslą, vykdančioji teisminė institucija turi turėti diskreciją, leidžiančią jai, atsižvelgiant į konkrečias bylos aplinkybes, nustatyti, ar yra objektyvių aplinkybių, galinčių patvirtinti, kad jos padėtis yra tinkamiausia, ir taip, remiantis Pagrindų sprendimo 2002/584 4 straipsnio 7 punkto a papunkčiu, pateisinti atsisakymą vykdyti Europos arešto orderį siekiant vykdyti atitinkamo asmens baudžiamąjį persekiojimą ir jį perduoti.

44 Be to, šio pagrindų sprendimo, kuriuo, remiantis jo 1 straipsnio 1 dalimi, siekiama leisti suimti ir perduoti prašomą perduoti asmenį, kad padaryta nusikalstama veika neliktų nebaudžiama ir kad šis asmuo būtų persekiojamas, tikslas (šiuo klausimu žr. 2018 m. gruodžio 6 d. Sprendimo *IK (Papildomos bausmės vykdymas)*, C-551/18 PPU, EU:C:2018:991, 39 punktą) apskritai patenka į ESS 3 straipsnio 2 dalyje įtvirtintą nusikalstamumo prevencijos ir kovos su juo laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje tikslą, kurį siekiama įgyvendinti Pagrindų sprendimu 2002/584, užkertant kelią nusikalstamą veiką padariusių asmenų nebaudžiamumo rizikai. Šiems tikslams galėtų būti pakenkta, jei vykdančioji teisminė institucija, neatsižvelgdama į kiekvieno konkretaus atvejo aplinkybes, privalėtų atsisakyti vykdyti Europos arešto orderį, išduotą siekiant vykdyti baudžiamąjį persekiojimą, ir perduoti prašomą perduoti asmenį vien dėl to, kad visa nusikalstama veika, dėl kurios išduotas Europos arešto orderis, ar jos dalis buvo padaryta vykdančiosios valstybės narės teritorijoje (šiuo klausimu žr. 2021 m. kovo 17 d. Sprendimo *JR (Arešto orderis – Trečiosios šalies, EEE narės, priimtas apkaltinamasis nuosprendis)*, C-488/19, EU:C:2021:206, 72 punktą ir 2021 m. balandžio 29 d. Sprendimo *X (Europos arešto orderis – Ne bis in idem)*, C-665/20 PPU, EU:C:2021:339, 59 punktą).

45 Darytina išvada, kad šio nevykdymo pagrindo taikymas konkrečiu atveju turi būti paliktas vertinti vykdančiajai teisminei institucijai, o ši institucija turi turėti tam tikrą diskreciją, leidžiančią jai išnagrinėti visas reikšmingas konkretaus atvejo aplinkybes, kad remdamasi objektyviais kriterijais nustatytų, kurios teisminės institucijos – išduodančiosios ar vykdančiosios – padėtis yra tinkamiausia užtikrinti tinkamą baudžiamojo teisingumo vykdymą ir apsaugoti visų valstybių narių teisėtą interesą vykdyti nusikalstamumo prevenciją laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje (šiuo klausimu žr. 2021 m. balandžio 29 d. Sprendimo *X (Europos arešto orderis – Ne bis in idem)*, C-665/20 PPU, EU:C:2021:339, 60 punktą).

46 Juo labiau taip yra tuo atveju, kai nusikalstamos veikos, dėl kurių išduotas Europos arešto orderis, padarytos dalyvaujant sudėtingos struktūros tarptautinės nusikalstamos organizacijos veikloje, nes dalis jų galėjo būti padaryta ir sukelti padarinių kelių valstybių narių teritorijoje, be kita ko, išduodančiosios valstybės narės, kurioje galėjo būti pradėtas atitinkamo asmens baudžiamasis persekiojimas, teritorijoje.

47 Taigi atlikdama vertinimą vykdančioji teisminė institucija turi atsižvelgti į tokias kiekvieno konkretaus atvejo aplinkybes, kaip nagrinėjamos nusikalstamos veikos pobūdį ir ypatumus, ypač tam tikrais atvejais jos tarptautinį pobūdį arba į tai, kad ji buvo padaryta dalyvaujant tarptautinės nusikalstamos organizacijos veikloje, vietą, kur atsirado dėl šios nusikalstamos veikos padaryta žala, nukentėjusiųjų buvimo vietą, įrodymų ir liudytojų prieinamumą ir artumą, taip pat į tai, kiek pažengęs baudžiamasis procesas išduodančiojoje valstybėje narėje ir prireikus vykdančiojoje valstybėje narėje.

48 Taigi Bulgarijos baudžiamojoje teisėje numatyta tarptautinė teritorinė jurisdikcija baudžiamosiose bylose, į kurią daroma nuoroda kai kuriuose Bulgarijos apeliacinių teismų sprendimuose, kuriuos prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodė savo prašyme priimti prejudicinį sprendimą, savaime negali būti pakankamas pagrindas prieštarauti Europos arešto orderio, išduoto siekiant vykdyti baudžiamąjį persekiojimą, vykdymui, juo labiau kad iš Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagos ir teismo posėdžio matyti, jog Bulgarijos teisminės institucijos nepradėjo atitinkamo asmens baudžiamojo persekiojimo už tas pačias nusikalstamas veikas.

49 Galiausiai primintina, kad dėl Pagrindų sprendimo 2002/584 privalomojo pobūdžio nacionalinės valdžios institucijos privalo nacionalinę teisę aiškinti taip, kad ji atitiktų šį pagrindų sprendimą, nuo jo perkėlimo į nacionalinę teisę termino pabaigos (šiuo klausimu žr. 2022 m. birželio 30 d. Sprendimo *Spetsializirana prokuratura (Informacija apie nacionalinį sprendimą dėl suėmimo)*, C-105/21, EU:C:2022:511, 82 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

50 Šiomis aplinkybėmis svarbu pažymėti, kad Sąjungos teisę atitinkančio aiškinimo pareiga apima visiems nacionaliniams teismams, taip pat priimantiems sprendimus kaip galutinė instancija, nustatytą pareigą prireikus pakeisti suformuotą jurisprudenciją, jeigu paaiškėja, kad ši jurisprudencija pagrįsta su pagrindų sprendimo tikslais nesuderinamu nacionalinės teisės išaiškinimu (šiuo klausimu žr. 2016 m. lapkričio 8 d. Sprendimo *Ognyanov*, C-554/14, EU:C:2016:835, 67 punktą).

51 Nagrinėjamu atveju iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad esama nacionalinės jurisprudencijos, pagal kurią Bulgarijos teisė gali būti aiškinama taip, kad rezultatas atitiktų Pagrindų sprendime 2002/584 nurodytą rezultatą.

52 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į prejudicinį klausimą reikia atsakyti, kad Pagrindų sprendimo 2002/584 4 straipsnio 7 punkto a papunktis turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį draudžiama valstybės narės jurisprudencija, pagal kurią to, kad visa nusikalstama veika, dėl kurios išduotas Europos arešto orderis siekiant vykdyti baudžiamąjį persekiojimą, ar jos dalis buvo padaryta vykdančiosios valstybės narės teritorijoje, pakanka norint atsisakyti vykdyti šį orderį.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

53 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimo 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos, iš dalies pakeisto 2009 m. vasario 26 d. Tarybos pamatiniu sprendimu 2009/299/TVR, 4 straipsnio 7 punkto a papunktis

turi būti aiškinamas taip:

pagal jį draudžiama valstybės narės jurisprudencija, pagal kurią to, kad visa nusikalstama veika, dėl kurios išduotas Europos arešto orderis siekiant vykdyti baudžiamąjį persekiojimą, arba jos dalis buvo padaryta vykdančiosios valstybės narės teritorijoje, pakanka norint atsisakyti vykdyti šį orderį.

Parašai.